

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
ผู้เขียน	นางสาววันทนา นิยมบ้านคอน
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิศาสตร์)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ พวงเพชร ชนสิน กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษา “การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี” มีวัตถุประสงค์การศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) เพื่อประเมินศักยภาพ ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 4) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงประวัติและการศึกษาเชิงพื้นที่ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลเอกสาร การสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน การเก็บแบบสอบถามจากชาวบ้านในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ตำบลบางไผ่ไม่มีพัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเริ่มมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว เดิมเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่ยากต่อการเข้าถึง มีเพียงการสัญจรทางน้ำ ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สร้างสะพานตัดถนนเข้าไป การเดินทางสะดวกสบายจึงได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้นโดยการเปิดตัวตำบลบางไผ่ออกสู่สายตาคนภายนอก ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 5 ได้จัดตลาดน้ำขึ้นที่บริเวณวัดบางไผ่ ทำให้ตำบลบางไผ่เริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 มีการจัดตั้งชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวคลองร้อยสาย (ในบางแม่น้ำตาปี) ขึ้นโดยการรวมตัวกันของชาวชุมชนท้องถิ่น เพื่อจัดการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ต่อมาในปี 2550 เริ่มมีการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บางไผ่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐให้ประชาชนในตำบลบางไผ่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากที่สุด โดยการให้แต่ละหมู่บ้านสร้างทรัพยากรการท่องเที่ยวขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นวิถีการดำเนินชีวิต วิถีการทำ

เกษตรกรรม เน้นการอนุรักษ์วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ เพื่อเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวให้หลากหลายและแพร่หลายมากขึ้น

ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้นมาในตำบลบางไผ่ คือ การเป็นพื้นที่ที่มีการทำเกษตรกรรมที่หลากหลาย เช่น การเป็นแหล่งผลิตมะพร้าวแหล่งใหญ่ของประเทศ การทำสวนสมรม การทำสวนต้นจาก การประมง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้แล้วตำบลบางไผ่ยังมีลักษณะภูมิประเทศที่มีลำคลองเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับสายน้ำและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดขึ้น การเดินทางเข้าถึงพื้นที่สะดวก ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อยสามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เกิดขึ้นมีทั้งกิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมบ้านพักโฮมสเตย์ กิจกรรมด้านการแสดงวิถีชีวิตด้านการเกษตรและวัฒนธรรม มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพียง 2 ประเภท คือ 1) แหล่งท่องเที่ยวเกษตรประเภทชุมชน หรือหมู่บ้านท่องเที่ยวเกษตร ดำเนินการในลักษณะเป็นการดำเนินงานร่วมกันของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้าน และ 2) แหล่งท่องเที่ยวเกษตรประเภทเฉพาะรายบุคคล หรือรายกิจกรรม เป็นจุดท่องเที่ยวเกษตรที่เป็นสวน หรือไร่ของเกษตรกรรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ

รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลบางไผ่ ออกเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ที่ต่างร่วมมือกันจัดการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในบาง(คลองร้อยสาย)

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนท้องถิ่นมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆแตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในด้านที่ตนเองถนัดและไม่มีข้อจำกัดในเรื่องอื่น ๆ เช่น สถานที่หรือแหล่งเงินทุน

ศักยภาพของตำบลบางไผ่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน โดยการใช้แบบประเมินศักยภาพของชุมชน พบว่าตำบลบางไผ่ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาโดยรวมนอกจากจะทำให้ทราบและเข้าใจพัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้วสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลบางไผ่ได้ต่อไป

Thesis Title	Agrotourism in Bang Bai Mai Sub-district, Mueang Surat Thani District		
Author	Miss Wantana Chimbandon		
Degree	Master of Science (Geography)		
Thesis Advisory Committee	Professor Dr. Manat Suwan	Chairperson	
	Associate Professor Puangpetch Dhanasin	Member	

ABSTRACT

The purposes of “Agrotourism in Bang Bai Mai Sub-district, Mueang Surat Thani District” study are as follows : firstly , to study the development of agrotourism and factor, that built agrotourism; secondly, to study the pattern of agrotourism. administration; thirdly, to study the participation of local people in sustainable agrotourism development; and finally, to assess the potential problems and obstacles in agrotourism development. The methods of this research are analysing data from documents, surveying, interviewing people from government, public who participate in agrotourism in this study, and also collecting a questionnaire from local people and tourists.

The results of this study reveals that the development of Bang Bai Mai Sub-district has started since the tourism promoting. At first, communication by water is only one way in agricultural community. After that, the infrastructure development, such as bridges and roads have been built , the Tourism Authority of Thailand south started to promote Bang Bai Mai Sub-district like floating market that make Bang Bai Mai Sub-district known for the visitors.

In 2541, the club tourism Khong Roi Sai had started up by local community. This club supports the local people to participate in the administration of tourism.

In 2550, government has supported each village to start up an ecotourism club Bang Bai Mai that leads local people to built their tourism resources, including the way of

life, agriculture, the conservation in lifestyle and culture, so that the tourism in this area will be more diverse and widespread.

The supporting factor of agrotourism in Bang Bai Mai Sub-district is a variety of agricultural areas, such as the producers of the nation's largest source of coconut product in the country, mixed level orchard mangrove palm, fishery, and the processing of agricultural products in various forms to increase the value of goods and benefits in the ordinary tourism activities. In addition, Bang Bai Mai sub-district has a number of canals which reflects lifestyle consistent with the river and local knowledge getting along with easy access to space. It is comfortable for visitors who have less time to travel and visit.

The pattern of agrotourism activities are water activities, including homestay, agricultural and cultural lifestyle show. There are two patterns of agrotourism; firstly, public agrotourism is working together within a group local people in a village; Secondly, private agrotourism is working by individual or any one in particular. Management model of agricultural tourism in Bang Bai Mai Sub-district consists of government, private, and local communities with cooperation in tourism management to conform with plan strategy (Khong Roi Sai).

The participation of local community in sustainable agrotourism development are participate in different ways. Mostly, they participate and work together in the way that suits for their skills without conditions, such as locations and funds.

Potential of agrotourism development in Bang Bai Mai Sub-district, using the technique of potential evaluation methods aimed to evaluate the potential communities for agrotourism development. The result of the study revealed that Bang Bai Mai Sub-district is at high potential level to develop the agrotourism.

The overall results of this study not only provides more knowledge and better understanding about the development of agrotourism, but also can be used as a basic information for development planning agrotourism in Bang Bai Mai Sub-district.